

Judith de Leeuw

PEOPLE BEHIND THE WALL

ZWARTJES & LABOVIĆ

© 2026 Judith de Leeuw

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining zijn niet toegestaan. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, online-publicatie of op welke andere wijze en/of door welk ander medium ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Tekst Kim Buitenhuis

Omslagontwerp Tara van Munster

Beeld omslag © Judith de Leeuw, *The Traditional Woman*

Vormgeving binnenwerk Esmée van Schaik

ISBN 9789039100448

ISBN (e-book) 9789039100455

NUR 320, 641

@zlpublishers

Zwartjes & Labović is onderdeel van VBK|media, Utrecht

Zwartjes & Labović vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

INHOUD

VOORWOORD	6
CHILD OF THE STATE 'Jij bent hier echt goed in, daar moet je iets mee doen'	10
STREETART IS WEL KUNST Wat wil ik met mijn kunst bereiken?	28
FINDING THE RIGHT PATH Voor het eerst over de grens: van een gammele steiger in Athene tot de sloppenwijken van Kuala Lumpur	42
ANGST OM TE FALEN Hoe zet je die innerlijke criticus op mute?	48
FALL AND RISE Kunst maken over thema's die raken	52
THE GIFT OF ALEXA AND HER MS Altijd voor anderen klaarstaan, hoe slecht het ook met jezelf gaat	56
EEN KEIHARDE SPIEGEL Life is a swing: you can't enjoy the ups if you don't accept that it goes down	64
A BEAUTIFUL PILE OF TRASH AND CONNECTIONS Wees niet zo veroordelend en leer de waarde van mensen in te zien, wat hun state of mind ook is	72
OUTSIDE IN Hoe voelt het als je niet wordt geaccepteerd?	84

HOLD ME TIGHT	94
Omarm je kwetsbaarheid	
DIVERSITY IN BUREAUCRACY	104
Iedereen verdient gelijke kansen	
REBIRTH	114
You have to fight to survive	
BEHIND THE RAINBOW	122
Wat te doen met haters	
LOVE IS STRONGER THAN DEATH	128
Bijzondere boodschap van mijn vader	
THE SKY IS THE LIMIT	140
Hoe skydiven en freeflyen mijn leven veranderde	
LOST DREAMERS	146
Oog voor de talenten van de toekomst	
MEDUSA	156
Wat doet het eigenlijk met je vrijheid als elke beweging wordt gevolgd?	
STATUE OF LIBERTY	160
Schaamte voor de wereld	
THE TRADITIONAL WOMAN	162
Hoeveel kan een vrouw dragen?	
LOVE AND WAR	168
Als de ander maar veilig is	
TWO HEAL	170
Wat is ware liefde?	
NAWOORD	172

VOORWOORD

Ik word vaak neergezet als geboren talent. Onzin. Ik ben zover gekomen door superveel te oefenen. Sinds mijn doorbraak ben ik alleen maar beter geworden. In mijn prille begintijd had ik niet veel: ik leefde op diepvriesfrikadellen en kocht van mijn laatste geld spuitbussen om een portret van op dat moment een van mijn favoriete artiesten te maken. Deze mural van Amy Winehouse werd mijn internationale doorbraak. Ik kan er overigens zelf maar met moeite naar kijken, omdat ik de mural helemaal niet goed vind. Inmiddels weet ik: het is een werk van vroeger, dat moet ik leren accepteren.

Lange tijd ben ik erg streng voor mezelf geweest en was ik mega perfectionistisch: als je mij honderd dagen voor een mural gaf, deed ik er ook zo lang over. Vaak moet een werk binnen tien dagen af zijn, dat was misschien maar goed ook. Ik was die eerste jaren namelijk pas tevreden op het moment dat ik tegen mezelf kon zeggen: ik haat het niet. Dan vond ik het oké.

Met complimenten over mijn werk heb ik ook echt moeten leren omgaan, omdat ik zelf altijd wel iets zie waar ik niet helemaal happy mee ben. Het scheelt dat ik bij elk werk een doel voor ogen heb: ik maak het niet voor mezelf, ik maak mijn murals in de hoop wereldwijd taboes te doorbreken en sociaal-maatschappelijke problemen aan te kaarten. Kunstwerken met een boodschap.

Inspiratie voor mijn werk vind ik bij de mensen in mijn omgeving. Zoals een vriendin die psychoses kreeg en hier niet alleen last van had, maar er ook bijzonder creatief door werd. Mijn buurmeisje dat een trauma opliep toen de buurman haar moeder neerschoot. Een kennis die transgender is.

En dierbaren, onder wie mijn vader, die ik verloor aan kanker.

Hun ervaringen en verhalen en daarmee mijn kunst zijn te linken aan thema's zoals mentale gezondheid, sociale ongelijkheid, lhbtqi+ en de dood. Thema's die wereldwijd aanspreken en bijzondere reacties teweegbrengen.

Het blijft bijzonder om te merken dat mijn werk veel losmaakt, niet alleen in Nederland, maar ook over de grens. Zo zal ik de Italiaanse dame op leeftijd die langsliep en kijkend naar mijn mural in tranen haar boodschappen uit haar handen liet vallen, nooit vergeten. Zo onder de indruk was ze.

Mijn werk levert ook regelmatig prachtige gesprekken op, zelfs tussen mensen met totaal verschillende standpunten. Dat we voor elkaar blijven openstaan, elkaar zien en naar elkaar blijven luisteren, vind ik heel belangrijk. Met mijn boek hoop ik dan ook de verhalen van de verschillende mensen die me inspireren en de belangrijke thema's een nog groter podium te bieden, en op deze manier van betekenis te kunnen zijn.

Het allerliefste blijf ikzelf meer op de achtergrond terwijl ik vooral de verhalen van anderen deel, als een ober die de spotlights op de verschillende creaties van de kok richt en ondertussen alles aan de gasten serveert, zodat die erover in gesprek kunnen gaan. Maar aangezien ik zelf mijn werken creëer, ontkom ik er in mijn boek niet aan om ook mijn eigen verhaal te delen. Eveneens omdat het bepalend is voor de keuzes die ik maak over de thema's waar ik mijn spotlights op richt.

Ik neem je daarom onder andere mee naar de plek waar mijn creatieve talent voor het eerst werd aangemoedigd – de gesloten jeugdinstelling.

Een heftig verhaal met een mooie uitkomst. Het is een verhaal dat ik niet deel om in een slachtofferrol te kruipen of om zielig gevonden te worden, maar omdat ik merk dat veel kids en jongeren worden tegengehouden als het aankomt op het ontwikkelen van hun creatieve talenten en dromen, welke achtergrond ze ook hebben. Hopelijk kan ik hier verandering in brengen; met mijn murals, mijn stichting Lost Dreamers en dit boek.

Judith de Leeuw

CHILD OF THE STATE

Jij bent hier echt goed in, daar moet je iets mee doen'

Ik wil kunstenaar worden!' riep ik als vierjarige in de klas toen werd gevraagd naar mijn droomberoep. Waar vriendjes en vriendinnetjes brandweermannen en prinsessen tekenden, maakte ik een meisje bij een schildersezel met een kwast in haar hand. Het is een van mijn eerste jeugdhervormingen.

Mijn allereerste herinnering is nog uit mijn tijd in Diemen. Ik ben geboren op tien minuten afstand van het rijtjeshuis waar ik nu woon als ik in Nederland ben. Ik hoor je denken: een rijtjeshuis in Diemen? Het is ook nog eens in een heel burgerlijke wijk; iets dat totaal niet bij mijn chaotische leven past, waarin ik maandelijks voor mijn murals de wereld rondreis. Dat ik in zo'n rustig buurtje woon, is iets wat ik in de hectiek goed kan gebruiken, maar dat terzijde.

Diemen dus; zo'n dertig jaar geleden ben ik daar geboren en ik deelde de eerste jaren van mijn leven een zolderkamer met mijn twee jaar oudere zus. 's Avonds als we in bed lagen, haalde mijn zus de spijlen uit mijn ledikant, zodat we stiekem nog even konden spelen. Heel zachtjes, want we moesten natuurlijk slapen, maar wilden liever avonturen beleven. Na een uurtje zette mijn zus de spijlen weer terug en vielen we in slaap.

De dag dat de verhuishuiswagen voor ons huis parkeerde, was ik net vier. De hele weg naar ons nieuwe huis in Amsterdam-Osdorp hield ik een rozenkwarts in mijn hand, een gelukssteen die mijn moeder nog steeds heeft.

Op mijn nieuwe school in Osdorp was ik onder de indruk van al het speelgoed, zoals een poppenhuis met allemaal kleine, gekleurde poppetjes. Een van die poppetjes vond ik zo mooi dat ik het in mijn zak stopte

om er thuis ook mee te spelen. De lerares kwam er alleen al snel achter dat er eentje ontbrak. Ze vroeg wie het poppetje had gepakt, maar ze was zo boos dat ik niks durfde te zeggen, bang om op mijn kop te krijgen.

De dagen die volgden voelde ik me verdrietig door mijn geheim. Op dag vier hield ik het niet meer. In tranen vertelde ik mijn juf dat ik het poppetje had meegenomen. ‘Breng me maar naar de gevangenis!’ riep ik. Maar na een korte preek die erop neerkwam dat het nou ook weer niet zó erg was, als ik het maar niet nog een keer deed, mocht ik gelukkig weer spelen.

Het allerliefste tekende ik, thuis en op school, ook in de hogere klassen. Iets wat mijn ouders liever niet wilden, het zou te veel afleiden van leren. Het was niet het enige punt waarover mijn ouders en ik van mening verschilden. Zo zette ik me af tegen het religieuze aspect van het jodendom, en vooral de klassieke manier van geloven in God. Daarin kon ik me niet vinden, al heb ik dat tot mijn veertiende zo veel mogelijk voor me gehouden om gedoe te voorkomen.

Thuis werd er veel naar klassieke muziek geluisterd. Ik luisterde liever naar andere muziek zoals reggae, maar dat mocht niet, dat was niet voor intelligente mensen.

Ik voelde de druk om te presteren, alleen had ik moeite met de lesstof. Rond mijn twaalfde bleek dat dit kwam door mijn ADHD. Ik kreeg medicatie, maar dat hielp helaas niet. Het dagelijkse pilletje zorgde er zelfs voor dat ik me depressief en leeg voelde vanbinnen. Zo herkende ik mezelf helemaal niet.

Als je het mij vraagt is ADHD-medicatie vergelijkbaar met speed. Als ik er nu op terugkijk, werd ik als kind van twaalf volgepompt met drugs. En waarom? Allemaal omdat ik niet in een bepaald hokje paste en om ervoor te zorgen dat ik net zo lang kon stilzitten als andere kinderen. Maar ik kon wel stilzitten als ik potlood en papier had. Er was alleen geen oog voor dat ik in die tijd rust haalde uit tekenen.

Door sommige leraren op school werd er denigrerend over tekenen gedaan. Terwijl het mij juist hielp om me beter te concentreren, zij zagen het als nutteloze afleiding. Van mijn biologieleraar kreeg ik zelfs onvoldoendes, puur omdat ik zat te tekenen in de les.

Op mijn veertiende was ik er klaar mee dat me van alle kanten werd verteld hoe ik me moest gedragen, wat ik moest geloven, wat ik moest denken, willen, dromen en zelfs naar welke muziek ik moest luisteren. Ik voelde me geen hoogbegaafd meisje dat graag naar klassieke muziek luistert en kracht uit het geloof put. Dit beeld, waaraan ik naar mijn idee moest beantwoorden, lag ver van me af en ik voldeed er allesbehalve aan. Daardoor had ik het gevoel dat ik had gefaald.

Op een bepaald moment werd de dagelijkse druk me te veel. Ik explodeerde thuis en alles kwam eruit. 'Ik hou niet van klassieke muziek, ik geloof niet in God!' riep ik tegen mijn ouders.

Dat ik voor mezelf en mijn idealen opkwam, zorgde niet alleen voor strubbelingen thuis, maar ook voor gedoe op school. Het ging vanaf dat moment eigenlijk van kwaad tot erger. Vergelijkbaar met een heel klein knikkertje dat één dominosteen aantikt, waardoor de volgende ook omgaat en uiteindelijk alles instort. Het gevoel van 'ik ben niet goed en slim genoeg' overheerste bij mij. Mijn karakter past hier niet, mijn ideeën passen hier niet. Ik kan dit niet en hoor hier niet thuis.

Vanuit mijn frustratie dat ik het systeem toch niet kon bevredigen

met mijn kwaliteiten, ging ik steeds meer spijbelen. Ik hing rond met mijn vrienden van de straat, graffiti-jongens. In die tijd startte ik met het maken van pieces.

Ik begon ook met blowen. Drugs waren voor mijn ouders absoluut not done. Daarin bestonden geen gradaties; een joint was in hun ogen net zo fout als heroïne, waardoor het er thuis op zijn zachtst gezegd niet gezelliger op werd. Ik kon in die tijd gelukkig veel bij mijn beste vriendin Bastienne terecht, met wie ik op de middelbare school in de klas zat.

Vanaf de tweede klikte het tussen Bastienne en mij en sinds die tijd waren we onafscheidelijk. Ik kon met alles bij haar terecht en ook met haar moeder kon ik goed opschieten, heel fijn.

Uiteindelijk ging het thuis echt niet meer en mocht ik van de moeder van Bastienne – die hetzelfde zorgzame karakter heeft als haar dochter – bij hen in huis wonen. Dit alles moest officieel worden geregeld en daardoor kwam vanaf dat moment ook een ondertoezichtstelling vanuit jeugdzorg.

Mijn beste vriendin woonde niet bij mij in de buurt, maar in het Gooi, in een boerenhuisje tussen de riante villa's. Dit was een compleet andere wereld dan ik gewend was in Osdorp. Ik luisterde dubstep, in die tijd een nieuwe muziekstijl, had paars haar, donkere make-up, verf op mijn kleding.

Tussen alle rijkeluijskids zoals hockeymeisjes in jurkjes viel ik nog veel meer uit de toon dan mijn beste vriendin, die het liefst in tweedehands kleding liep. Ik werd aangestaard alsof ik uit een ander universum kwam. Ik was die weirdo, die junk uit Amsterdam.

Door de stress ging ik steeds meer roken. Iets wat Bastienne niet relaxed vond, want ze maakte zich zorgen en wilde juist dat het goed met me ging. Uit liefde en zorgzaamheid kon ze ook wel boos op me worden als ik weer eens een joint opstak en school skippte. 'Dat zou je toch niet meer doen, ga gewoon naar de les!' riep ze dan. Zo gaf ze me regelmatig een

liefdevolle tik op de vingers. Dat zag ik ook in die tijd al als teken van genegenheid. Al luisterde ik er niet naar, waardoor we weleens ruzie hadden.

Haar moeder probeerde er ook tevergeefs voor te zorgen dat ik weer naar school ging, maar omdat ik zo anders was, werd ik op school veel gepest. Daardoor voelde ik me ongelukkig en niet op mijn plaats. Ik werd er verdrietig van. In die tijd maakte ik veel tekeningen van mijn oude thuis. Ondanks de ruzies miste ik het gek genoeg, omdat ik daar ook mijn vrienden had die me wel accepteerden.

Het escaleerde toen ik op een ochtend mezelf stond op te maken, weer eens veel te lang stond te treuzelen en wederom te laat zou komen op school. Ik wist dat ik mijn laatste waarschuwing had gehad en bij nog een keer te laat komen zou ik van school af moeten. De moeder van Bastienne wist dit ook en werd heel boos. Ze wilde natuurlijk niet dat ik van school getrapt werd, dus haar boosheid kwam puur voort uit liefde en bezorgdheid om mij.

Ik zag het alleen niet meer zitten om nog langer gepest te worden, en ben die ochtend vanuit het Gooi naar mijn ouders in Osdorp gefietst. Daardoor kwam jeugdzorg al snel weer in beeld met de boodschap dat dit niet de afspraak was, omdat het thuis eerder niet goed was gegaan. Vervolgens werd er door jeugdzorg met spoed een andere woonplek voor me gezocht.

Die woonplek bleek een geheime instelling, een crisiscentrum waarvan het adres onbekend wordt gehouden. Dit is een plek waar jongeren in crisis uit het jeugdzorgcircuit zitten, zoals slachtoffers van loverboys, maar ook jongeren die in de criminaliteit zijn terechtgekomen en worden misbruikt voor bijvoorbeeld drugsmokkel. Zij moeten op een geheime locatie verblijven, zodat die loverboys en criminelen hen niet kunnen vinden. Allemaal jongeren met veel problemen dus, en daar zat ik tussen.

Ik moest een kleine kamer delen met een ander meisje. In het begin leek ze best aardig, totdat er een nieuw meisje in de groep kwam, die het leuk vond om andermans grenzen te testen. Mijn kamergenoot was makkelijk beïnvloedbaar en al snel stond ze 's nachts naast mijn bed met potten en pannen te slaan met als doel mij wakker te maken.

Het getreiter maakte mijn leven daar tot een hel en ik wilde niets liever dan weg. Ik kon alleen niemand om hulp vragen, want de eerste drie maanden had ik een contactverbod met mijn omgeving, net als iedereen daar. Niemand mocht met familie en vrienden afspreken, ook ik niet. Voor mij voelde dit alsof ik ergens voor werd gestraft, maar voor wat? Ik had toch niets fout gedaan?

Het idee hierachter was dat jongeren zonder dit contactverbod weer makkelijk in hun oude gevaarlijke situatie terecht konden komen. Door die drie maanden geen contact te hebben, zouden ze hopelijk in gaan zien dat ze beter af zijn zonder die loverboys of criminelen. Voor mij bestond dat risico niet. Toch werd ik hetzelfde behandeld, en er werd verder niet gekeken naar mijn situatie.

Ik had helemaal niks meer, geen vrienden, niemand om mee te praten, en voelde me heel eenzaam. Toch heb ik het daar nog best een tijd volgehouden. Jeugdzorg maakte me namelijk heel duidelijk: als jij hier niet blijft en je niet aan de regels houdt, ga je naar een gesloten inrichting. Door verhalen van anderen wist ik: een gesloten inrichting is een soort gevangenis, daar wil je echt niet heen.

Uiteindelijk hield ik het twee maanden vol in de geheime instelling. Ik was zo verdrietig en eenzaam dat ik het de derde maand niet langer trok om mijn vrienden niet te zien. Op het moment dat ik weer contact zocht met een van mijn vrienden en de begeleiding hierachter kwam, was het direct klaar. Ik had de regels overtreden, ook al was het maar één keer geweest, en ik werd uit de geheime inrichting getrap.

‘Dan is er geen alternatief,’ zei mijn toegewezen voogd, ‘je wilt namelijk ook niet geadopteerd worden, dus dan zit er niets anders op dan de gesloten inrichting.’ Adoptie zag ik niet zitten omdat ik me de maanden ervoor totaal misplaatst had gevoeld in het Gooi. Door adoptie moest ik weer in een onbekende omgeving en in een nieuw gezin mijn draai proberen te vinden.

Bovendien had ik ook over adoptie geen goede verhalen gehoord van mijn ‘jeugdzorg-vrienden’. Dat waren echt niet allemaal gelukkige gezinnen waar je een mooie toekomst tegemoet zou gaan. Ik hoorde verhalen over misbruik en huiselijk geweld. Al waren er vast ook adoptieouders bij wie het wel goed ging, maar ik durfde het risico niet te lopen.

Ondertussen had ik een derde scenario bedacht: een escape-plan. Letterlijk, namelijk weglopen. Ik heb mijn telefoon inclusief simkaart weggegooid, al mijn sociale media verwijderd en ben elke nacht op een andere plek gaan slapen. In het begin bij vrienden, later bij mensen die ik leerde kennen tijdens het nachtleven.

Zo trok ik van huis naar huis, en van bank naar bed naar bank, alles om een dak boven mijn hoofd te hebben en niet getraceerd te kunnen worden. Ik had nog wel contact met wat close vrienden, maar ik kon niet te vaak naar hen toe omdat het risico te groot was dat jeugdzorg me daar zou vinden.

Om onvindbaar te blijven moest ik op zijn minst elke twee dagen van slaapadres wisselen. Een heel heftige periode, waarin ik ook emotioneel op de vlucht was en veel dronk, drugs gebruikte, amper at en weinig sliep. Het enige wat ik bij me droeg was een plastic tas met wat kleren.

Die periode was voor mij één grote roes. Hoelang precies het me gelukt is om onder de radar te blijven, weet ik daardoor ook niet. Het kan een periode van een halfjaar of zelfs een jaar zijn geweest. Wat ik wel weet

is dat het die maanden steeds slechter met mij ging. Ik kreeg verkeerde vrienden, die zonder dat ik het doorhad in de zware criminaliteit zaten. Een van die ‘vrienden’ werd gevolgd door een rechercheur, die zo ook op mijn pad kwam. Ik had daar op dat moment geen idee van, het werd me achteraf pas allemaal duidelijk.

Door mijn situatie – het feit dat ik inmiddels dakloos was en verkeerde vrienden had – waren er oprechte zorgen vanuit jeugdzorg en werd het noodzakelijk om me te vinden en me voor mijn eigen veiligheid in de gesloten jeugdinrichting te plaatsen. De machtiging voor plaatsing in de gesloten jeugdzorg werd nu ook gegeven door de kinderrechter.

Als ik nooit was weggelopen, dan had ik die verkeerde vrienden niet ontmoet en had de rechter het waarschijnlijk niet goedgekeurd dat ik in een gesloten jeugdinrichting geplaatst zou worden. (In mijn ogen is dat sowieso voor geen enkel kind de oplossing, daarover later meer.) Maar dat is allemaal in ‘wat als’-scenario’s denken. Bovendien was ik toen te jong om het allemaal te begrijpen en te overzien. Ik voelde me in die periode vooral door niemand begrepen en doordat ik door jeugdzorg in een hoek was gedrukt, zag ik maar één uitweg.

De rechercheur is overigens niet degene die ervoor heeft gezorgd dat ik gepakt werd. Dit gebeurde toen ik bij een van mijn vrienden bleef slapen, wiens vader erg verstrooid en achterdochtig was. Hij dacht om de haverklap dat mensen geld van hem pikten, zijn eigen dochter beschuldigde hij zelfs regelmatig, om zijn geld vervolgens ergens tussen de zoofi in huis terug te vinden.

Die ene nacht dat ik daar bleef slapen, dacht hij ook dat ik geld had gestolen, wat ik niet had gedaan. Toch belde hij zonder mijn weten de politie. Terwijl ik ’s ochtends onder de douche stond, zwaaide ineens de badkamerdeur open en stapte een agent binnen.

‘Je moet nu meekomen!’ riep hij. Ik schrok me natuurlijk helemaal rot – zoiets is het laatste wat je verwacht als je onder de douche staat – en gilde de hele buurt bij elkaar.

‘Doe even normaal, ik ben naakt, ga weg! Laat me mezelf aankleden, dit mag helemaal niet!’ riep ik overstuur. Daarop sloot de agent de deur weer, maar hij bleef wel voor de badkamer op de gang op me staan wachten.

Vliegensvlug zette ik de douche uit, en terwijl ik me snel afdroogde keek ik uit het raampje; misschien kon ik via de achterkant wegvluchten? Maar ook daar stond een agent. Er zat dus niets anders op dan mee te gaan naar het politiebureau.

Eenmaal op het bureau werd ik in een kille cel gezet. Ik had al dagen niet goed geslapen, dus ondanks het harde en koude beton dommelde ik steeds even weg. Ik kreeg een broodje kaas en appelsap waar ik heel blij mee was, want veel eten en drinken deed ik in die periode niet. Eén broodje per twee dagen was al veel.

Jeugdzorg probeerde me eerst in De Koppeling in Amsterdam te krijgen, maar deze gesloten inrichting – die inmiddels niet meer bestaat – zat vol. Dus moesten ze op zoek naar een andere plek. Een uur of acht later hadden ze die gevonden: de Lindenhorst in Zeist. Ondertussen werd mij niks verteld. Ik had dus geen idee waar we naartoe gingen toen ik uit mijn cel werd gehaald en in een busje werd gezet. Niemand sprak ook over een gesloten inrichting, maar ik had natuurlijk wel een vermoeden.

Op het moment dat ik de hoge hekken met prikkeldraad voor de bus zag opdoemen, werd mijn vermoeden bevestigd. Het eerste hek ging open, de politiebus reed erdoorheen. Pas toen dat hek dichtging, schoof hek nummer twee open en nadat we daardoorheen waren gereden, ging ook het tweede hek direct weer dicht. Ik zag overal bewakingscamera’s en beveiligers. Terwijl ik uit het busje stapte en naar binnen liep, dacht ik: dit lijkt wel een gevangenis.

Geen gekke gedachte, want wat ik toen niet wist, is dat de Lindenhorst ook daadwerkelijk een gevangenis is geweest. De overheid heeft op een bepaald moment gesteld dat het scheef was dat de jeugdzorgkinderen hetzelfde behandeld werden als criminelen. Om vervolgens de criminelen uit deze gevangenis te halen, de jeugdzorgkinderen daar te laten zitten en alleen de naam te veranderen. De rest bleef allemaal hetzelfde: de gebouwen met maximale veiligheidsvoorzieningen en ook het personeel dat erop getraind was om criminelen in toom te houden. Personeel zonder pedagogische achtergrond.

Ik was natuurlijk niet voor de lol weggelopen, ik had al verhalen gehoord over deze plek en wist dat dit de hel was. Toen ik eenmaal binnen door de metaaldetector werd geleid en vervolgens werd gefouilleerd, voelde ik me allesbehalve prettig. ‘Kleed je helemaal uit, ondergoed ook,’ bromde de beveiligers. Terwijl ik mijn kleding uitdeed, keken drie beveiligers toe. Het was verschrikkelijk. Al raakte ik niet in paniek en verzette ik me ook niet. Ik deed simpelweg wat me verteld werd, omdat ik wist dat ik onder het toezicht van deze beveiligers geen andere keuze had.

Om de ‘gevangenis-experience’ compleet te maken moest ik een grijze trui en joggingbroek aan en werd er een headshot van me gemaakt. Vervolgens werd ik naar mijn kamer geleid. Het bleek een cel te zijn, inclusief celdeur. Er stond een bed en een bureau, verder niks.

‘Ik heb dagen niet geslapen, ik ben zo moe,’ zei ik tegen de beveiligers die me nors aankeek. Hij gaf me toestemming om te slapen en draaide mijn celdeur op slot.

Uren later werd ik wakker, keek naast mijn bed en zag een dienblad vol eten. Wat fijn, dacht ik toen nog. Een bed om in te slapen, schone kleren, een bord warm eten voor mijn neus. Na het eten viel ik weer in een diepe slaap.

De volgende ochtend veranderde dit tamelijk positieve gevoel. Mijn

celdeur ging open. Ik werd door een begeleider naar de douches gebracht, kreeg een paar minuten om te douchen en aan te kleden.

‘Opschieten, je moet ontbijten,’ zei de man. Haastig kleepte ik me aan en liep vervolgens snel achter hem aan naar beneden om op tijd bij het ontbijt aan te schuiven.

Aan tafel zaten een stuk of tien meiden. Slachtoffers van eerwraak, loverboys of het criminele circuit. Het werd me al snel duidelijk dat er ook binnen deze groep niet alleen lieverdjes waren. Er heerste een bepaalde hiërarchie. Die was ontstaan door een aantal meiden die binnen deze gevangenismuren de baas wilden spelen. Daar werden de meiden die buiten de muren van de inrichting eerder slachtoffer waren van bijvoorbeeld criminelen en loverboys, nu hier binnen slachtoffer van.

Maar de echte vijanden bleken al snel de zogenaamde beveiligers en begeleiders. Een enkeling had wel de juiste intentie, maar zulke mensen waren helaas op één hand te tellen.

De inrichting was verdeeld in diverse groepen; ik zat in groep rood. De andere groepen zag ik soms met gym, verder werden ze gescheiden gehouden. In groep paars zaten de zwakbegaafde kinderen, die waren makkelijk beïnvloedbaar en werden daardoor op verschillende manieren slachtoffer.

De suïcidale kinderen zaten in groep oranje. Er stond ook regelmatig een ambulance voor de deur omdat iemand een zelfmoordpoging had gedaan, overigens niet alleen uit groep oranje.

Terug naar mijn eerste ontbijt in de gemeenschappelijke ruimte: ik mocht niet zelf een plek uitkiezen, maar kreeg mijn plek toegewezen. Ook voor het eten waren er duidelijke restricties: minimaal één boterham, maximaal twee, en niet meer dan één plakje ham, kaas of een dun laagje hagelslag. Ik ging zitten, keek om me heen terwijl ik mijn brood opat, en